

Songdalen kommune 2017-2020

HANDLINGSPLAN MOT VOLD I NÆRE RELASJONER

SONGDALEN
KOMMUNE

POLITIET

I WHO's (Verdens helseorganisasjon) voldsbegrep inngår både fysisk vold, seksuelle og psykologiske overgrep og omsorgssvikt. Begrepet vold i nære relasjoner brukes om vold og overgrep som rettes mot familiemedlemmer; samlivspartnere, barn, søsken og foreldre, eller mot andre som lever i stabile bofellesskap.

Forekomsten av vold i Norge ser ut til å ha forandret seg lite fra slutten av 1980 tallet og frem til i dag. Fem prosent av den norske befolkningen, like mange kvinner og menn, oppgir at de noen gang i oppveksten har blitt utsatt for alvorlig vold fra foreldre, mens over 20 prosent av kvinnene og nesten åtte prosent av mennene oppgir at de har vært utsatt for et seksuelt overgrep før de fylte 18 år.

Nesten en tredjedel av befolkningen, 22 prosent av kvinnene og 44 prosent av mennene, oppgir at de har vært utsatt for alvorlig vold etter at de fylte 18 år, mens ni prosent av kvinnene og litt under to prosent av mennene har blitt voldtatt i løpet av livet. Like mange kvinner og menn, 17 prosent, har blitt utsatt for vold fra samlivspartner. For mennenes del var dette stort sett mindre alvorlig vold, mens litt over ni prosent av kvinner har vært utsatt for alvorlig partnervold, gjelder det samme for to prosent av mennene.

Kommunens visjoner

Songdalen for livskvalitet – et mål om trygghet og trivsel for alle.

Songdalen skal være en attraktiv kommune å bo i.

Songdalen skal være en god kommune å vokse opp i, leve i og bli eldre i.

Innbyggerne skal oppleve trygghet for nødvendige tjenester.

Tjenestetilbudet skal være av god kvalitet.

Om Songdalen

I en stor telefonundersøkelse om Songdalens omdømme sier innbyggerne seg svært fornøyd med kommunen sin. Hele 85 prosent oppfatter Songdalen som et trygt sted å bo, 75 prosent mener det er et godt sted å bo, mens 79 prosent av de spurte mener at Songdalen er et godt sted å vokse opp i. Godt over halvparten er også fornøyd med servicen de får når de henvender seg til kommunen og synes informasjonen fra kommunen er lett tilgjengelig. 63 prosent svarer også positivt på at kommunen har et godt tjenestetilbud til sine innbyggere (undersøkelse gjennomført av Ordkraft på oppdrag av Songdalen kommune, 2014). Slik er det ønskelig at det skal fortsette. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner er et dokument som belyser dette temaet. Planen sørger for oppmerksomhet på det som potensielt kan true gode oppvekstvilkår og folkehelse.

Hele 85 prosent oppfatter Songdalen som et trygt sted å bo, 75 prosent mener det er et godt sted å bo, mens 79 prosent av de spurte mener at Songdalen er et godt sted å vokse opp i.

Innholdsfortegnelse

1.	HANDLINGSPLANENS FORANKRING	8
	Vold i nære relasjoner- formål	8
	Arbeidsgruppens mandat	8
	Hovedfokus i Handlingsplanen skal være	9
	Stortingsmelding 15 (2012-2013)	9
	Store mørketall	9
2.	NASJONALE FØRINGER	10
	Hensikt med planen	10
3.	ULIKE DEFINISJONER PÅ VOLD I NÆRE RELASJONER	12
	Fysisk vold	12
	Psykisk vold	12
	Seksuell vold	13
	Materiell vold	13
	Latent vold	13
	Økonomisk vold	14
	Strukturell vold	14
	Digital vold	14
	Æresrelatert vold	14
	Kjønnslemlestelse	14
	Tvangsekteskap	14
	Vold mot barn	15
	Bruk av vold i oppdragelsen	15
4.	REGELVERK SOM OMHANDLER VOLD I NÆRE RELASJONER	17
	Barns rettsikkerhet	17
	Lov om barn og foreldre	18
	Barns rett til beskyttelse og foreldretvister	19
	§ 60 Førrebels avgjerd	19
	§ 61 Avgjerder under saksførebuinga	19
	Lov om barneverntjenester	19
	Straffeloven	19
	Avvergingsplikten	19
	Lov om erstatning	19
	Dødsstedsundersøkelse	19
5.	PLIKT OG ANSVAR FOR OFFENTLIGE ANSATTE	20
	Opplysningsplikt til barneverntjenesten	20
	Helsepersonells ansvar	20
	Politi	20

6.	SÅRBARE GRUPPER	21
	Barn	21
	Voksne	21
	Eldre	21
	Personer med nedsatt funksjonsevne	23
	Utviklingshemming	23
	Rusavhengige	23
	Flyktninger og asylsøkere	23
	Enslige mindreårige asylsøkere	23
	Æresrelatert vold	23
	Kjønnslemlestelse	23
	Tvangsekteskap	23
7.	TILBUD OG TJENESTER FOR VOLDSUTSATTE I SONGDALEN	25
	Liste over tjenester som ikke krever henvisning	25
	Liste over nyttige tjenester hvor det kreves henvisning	28
8.	UTFORDRINGER OG BEHOV FOR TILTAK	30
	Forslag til nye tiltak og tjenester 2016-2019	30
	Tiltaksplan	31
	Ansvarlig for oppfølging av handlingsplanen	31
9.	UTFORDRINGER OG BEHOV FOR TILTAK I ENHETENE	33
	Barneverntjenesten	33
	Familiens Hus	33
	Rus og psykisk helse voksne	33
	Barnehager og skoler	33
	Flyktningtjenesten	33
	Forebyggende Team	33
	Krisesenteret	33
10.	HVOR SKAL JEG MELDE FRA VED MISTANKE OM VOLD?	34
11.	KILDER	36
	Linker	36

1.

Handlingsplanens forankring

Handlingsplanen er forankret både politisk og administrativt.

Nasjonalt kompetansesenter for kriminalitetsforebygging (tidligere Kråd) har anmodet alle SLT-kommuner om å utarbeide egen handlingsplan. Denne planen er kommet i stand gjennom samarbeid mellom kommune og politi. Regionalt Ressurssenter om Vold, Traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS sør) og Inkluderings og mangfolds-direktoratet(IMDI sør) har vært bidragsytere til planen.

Songdalen kommune har sett til andre kommuner når planen har blitt utarbeidet, bl.a annet Birkenes og Asker og Bærum kommune.

Arbeidsgruppen har bestått av følgende personer

Atle Kristensen - kommuneoverlege

Annette R. Haugjord – kommunepsykolog Songdalen kommune

Liv-Turid Naglestad – barneverntjenesten for Søgne og Songdalen

Terje Erklev – leder forebyggende enhet, Søgne og Songdalen lensmannskontor

Merete Lindtner – SLT-koordinator Songdalen kommune

IMDI sør – Lene Bjørn

RVTS- Ragnhild Laukvik Leite

Vold krenker mennesker.

Uansett hvor den finner sted.

Volden skjer svært ofte på stedet som skal være det tryggeste av alle. Hjemme.

Vi skal gjøre alt vi kan for at det skal bli trygt der det skal være tryggest.

116 111
Alarmtelefonen
for barn og unge

Handlingsplanens formål

- Vold i nære relasjoner er komplekst og krever innsats fra mange instanser.
- Samhandling er nødvendig for å kunne tilrettelegge for et godt og helhetlig tilbud.
- Handlingsplanen gir en oversikt over kommunens samlede kompetanse og en oversikt over aktuelle tiltak.
- Songdalens handlingsplan for vold i nære relasjoner må ses i sammenheng med andre kommunale planer.

Hovedfokus i handlingsplanen skal være

- Forebyggende tiltak rettet inn mot risikoutsatte grupper i alle aldre.
- Tiltak for voldsutsatte, med vekt på samordning ut fra en helhetlig innsikt og forståelse.
- Kompetanseutvikling for å sikre kvalitet i tjenestene og tiltakene (St. Meld. 15 (2012-2013)).

Regjeringen utga i 2014 «Et liv uten vold» - Veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner. Denne planen ligger til grunn for utarbeidelsen av foreliggende handlingsplan for bekjempelse av vold i nære relasjoner i Songdalen kommune. Vold i nære relasjoner har et betydelig omfang og er et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem. Forskning i Norge og utland tyder på at rus, spesielt alkoholbruk, i stor grad er representert i saker med familievold og at rusmisbruk er en viktig bidragsyter ved voldelig atferd. Vold utført under rus er ofte grovere enn vold utført i edru tilstand.

Vold i nære relasjoner er straffbare handlinger i strid med norsk lov og grunnleggende menneskerettigheter. Alle kan bli utsatt for vold, men noen grupper er mer sårbar. **Vold i nære relasjoner rammer særlig hardt og har alvorlige følger for de som opplever den.** Denne type vold innebærer krenkelser på mange plan. Omgivelser og relasjoner som skulle innebære trygghet og tillit preges av utrygghet og tillitsbrudd. Volden som utøves er ofte rå og brutal og foregår hjemme, der en nettopp skal føle seg trygg. Ofte lever offer for vold i frykt for nye voldsepisoder, og kan gradvis bli mer isolert. Dette kan føre til at en ikke makter å søke hjelp eller klarer å bryte ut av forholdet.

Questback

Problemområdet er sammensatt og komplekst, og det forutsettes helhetlig innsikt og samhandling for å kunne gi ”rett hjelp til rett tid”. Det har vært gjennomført en questbackundersøkelse blant alle ansatte i kommunen våren 2015. Denne antyder at en del av kommunens ansatte etterlyser kompetanseheving og retningslinjer.

Songdalen kommune skal bruke de muligheter som finnes for statlig støtte, jfr regjeringens forslag om fortsatt satsing bla på kompetansehevende tiltak, på tiltak for voldsutsatte og voldsutøverer.

Vold i nære relasjoner er straffbare handlinger i strid med norsk lov og grunnleggende menneskerettigheter. Alle kan bli utsatt for vold, men noen grupper er mer sårbar. Vold i nære relasjoner rammer særlig hardt og har alvorlige følger for de som opplever den.

2.

Nasjonale føringer

Regjeringens handlingsplan Vold og overgrep i nære relasjoner er et prioritert område for regjeringen og gjennom Soria-Moria erklæringen forpliktet regjeringen seg til å styrke innsatsen på dette området.

Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner (2014-2017) ble utarbeidet i samarbeid mellom flere departementer. Det ble avsatt midler for å iverksette tiltak for at hjelpeapparatet skulle bli bedre skolert, mer samordnet og dyktigere til å avdekke, forebygge og ivareta de sammensatte problemstillingene.

Hensikten var å:

- Forebygge og minske den lidelsen volden medfører for kommunens innbyggere.
- Sette innsatsområdet på dagsorden, blant annet for å øke fokus på dette blant alle innbyggere.
- Samordne og tydeliggjøre ulike virksomheters bidrag og ansvarsområde.
- Øke kompetanse og kunnskap gjennom samarbeid.

Det kan være vanskelig
å huske en fysisk smerte,
mens ord og følelsen
ordene fremkalte, kan huskes for alltid

Redd Barna

3.

Ulike definisjoner på vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner er et omfattende samfunnsproblem, et menneskerettsproblem, et demokratisk problem, et likestillingsproblem, et kriminalitetsproblem og et folkehelseproblem.

Politiets definisjon på vold i nære relasjoner:

Vold eller trusler om vold overfor personer som er eller har vært gift eller som lever eller har levd i ekteskapslignende forhold. Det gjelder også søsken, barn, foreldre, besteforeldre og andre i rett opp- eller nedadstigende linje, samt adoptiv-, foster- og steforhold. Voldsutøvelsen er stedsuavhengig.

Barne- og likestillingsdepartementets definisjon av vold i nære relasjoner:

«Vold kan forstås som et mønster av overgrep og manipulerende adferd som kan være fysisk, psykisk, emosjonell, økonomisk og/eller seksuell, som overgripere bruker mot deres partnere og/eller barn. Adferdsmønsteret er hverken impulsivt eller «ute av kontroll», det er derimot målrettet, instrumentelt og har underdanighet og kontroll over offeret som funksjon».

Alternativ til vold/Per Isdals definisjon av vold:

Vold er alle handlinger rettet mot en annen person som skader, smerter, skremmer eller krenker, får den andre personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutter å gjøre noe en vil.»

Vold

En annen måte å definere hva som er vold er å skille mellom ulike former for vold:

Fysisk vold

Fysisk mishandling er enhver form for fysisk handling som skader eller kontrollerer et annet menneske.

Fysisk mishandling inkluderer:

Slag, sparking, dytting, angrep med ulike gjenstander, lugging, biting, knivstikking, binding, brennmerking, bruk av våpen, kvelningsforsøk, forsøk på drukning.

Psykisk vold

Psykisk mishandling er all bruk av ord, stemme, handling eller mangel på handling som kontrollerer, skader eller krenker dine nærmeste. Mens mange par kan si ting som de angrer defineres psykisk mishandling som repeterende krenkelser uten hensyn til den andres følelser. I noen parforhold / familier forekommer kun psykisk mishandling, mens all fysisk mishandling også

inneholder psykisk mishandling. Ofte utvikles mishandlingsforhold fra psykisk til fysisk mishandling.

Psykisk mishandling inkluderer:

Utskjelling, truing, gjentatt sårende kritikk, ignorere, ydmyke, framsette uriktige anklager, forhør.

Seksuell vold

Den seksuelle handlingen baserer seg på overgriper behov og krenker den utsattes integritet. Denne type adferd utføres for å kontrollere og ydmyke den andre, og inneholder ofte momenter av vold, tvang eller trusler.

Seksuell mishandling inkluderer:

Uønsket berøring, påtvunget seksuell aktivitet, smertefull seksuell aktivitet, voldtekt, sadistiske seksuelle handlinger, påtvunget seksuell aktivitet med andre, påtvunget seksuell aktivitet mens andre ser på.

YouTube:

Seksuell vold (Samtykke til sex)
[www.youtube.com/
watch?v=pZwvrXVavnQ](https://www.youtube.com/watch?v=pZwvrXVavnQ)

Materiell vold

Med materiell vold menes vold som går ut over døde gjenstander. Dette inkluderer for eksempel å knuse eller ødelegge vinduer og dører, kaste gjenstander, ødelegge ting andre er glad i. Mange vil si at dette ikke er vold, fordi det ikke går direkte utover andre mennesker. Likevel kan det hende at man ødelegger noe som har betydning for andre. Det å se et annet menneske ødelegge og knuse ting i sinne kan være svært skremmende og derved skadelig.

Latent vold

I nære relasjoner der det forekommer vold, kan latent vold bli den dominerende formen for vold. Volden ligger i luften, det er en spesiell stemning før eller etter en voldsepisode.

Barn er spesielt sensitive og oppfatter dette tidlig, selv om ikke det er barnet som er direkte truet.

Økonomisk vold

Den ene parten nektes å ha kontroll over egen eller felles økonomi.

YouTube:

Din utvei: www.youtube.com/watch?v=DZA4iTnrHoU

Strukturell vold

En form for vold hvor sosiale strukturer eller sosiale institusjoner skader mennesker gjennom å forhindre at deres grunnleggende behov oppfylles. For eksempel Apharteid regimet.

Digital vold

Trusler og trakassering via meldinger, overvåking og kontroll via mobiltelefon eller sosiale medier, eller stygge meldinger postet på nett.

Æresrelatert vold

Æresrelatert vold er vold i nære relasjoner som kjennetegnes ved at den utøves for å vedlikeholde eller gjenopprette familiens ære. Æresrelatert vold knyttes gjerne til kulturer som har et sterkt æresbegrep, der et familiemedlem kan skade en hel families ære. Æresrelatert vold kan utarte seg på mange ulike måter. Det kan være trusler, utstøtelse, frihetsberøvelse, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, samt å bli presset til selvmord.

Regjeringen har utarbeidet en egen handlingsplan mot æresrelatert vold i nære relasjoner (regjeringen.no).

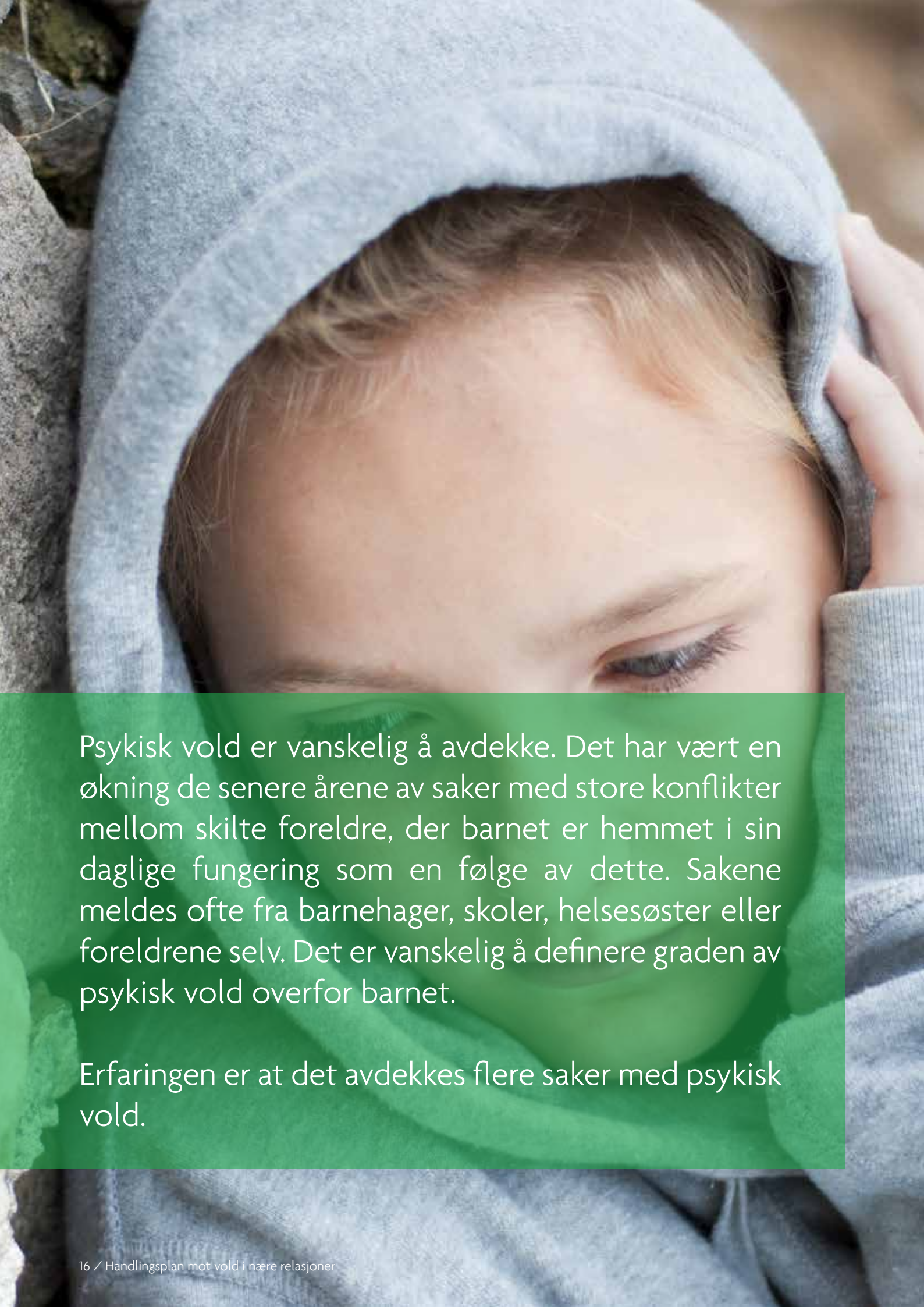
Kjønnslemlestelse

Kjønnslemlestelse er en grov krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter. Det er straffbart i Norge. Personer bosatt i Norge som medvirker til omskjæring kan straffes, selv om inngrepet utføres i utlandet. Kjønnslemlestelse representerer alvorlige overgrep med store helsemessige og sosiale konsekvenser.

Tvangsekteskap

Tvangsekteskap er en krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter. Etter ekteskapslovens § 1b har kvinner og menn samme rett til å velge ektefelle. Ekteskap skal inngås av egen fri vilje og med eget samtykke. I straffelovens § 222 annet ledd fremgår en strafferamme på fengsel i inntil 6 år i disse sakene. Tvangsekteskap er ulovlig selv om det er inngått i utlandet så lenge en av partene er norsk statsborger eller bosatt i Norge når ekteskapet ble inngått.

Psykisk vold er vanskelig å avdekke. Det har vært en økning de senere årene av saker med store konflikter mellom skilte foreldre, der barnet er hemmet i sin daglige fungering som en følge av dette. Sakene meldes ofte fra barnehager, skoler, helsesøster eller foreldrene selv. Det er vanskelig å definere graden av psykisk vold overfor barnet.

Erfaringen er at det avdekkes flere saker med psykisk vold.

4.

Regelverk som omhandler vold i nære relasjoner

Barns rettsikkerhet

Lov om barn og familie(barneloven)

«§ 30. Innholdet i foreldreansvaret.

Barnet har krav på omsut og omtanke frå dei som har foreldreansvaret. Dei har rett og plikt til å ta avgjerder for barnet i personlege tilhøve innanfor dei grensene som §§ 31 til 33 set. Foreldreansvaret skal utøvast ut frå barnet sine interesser og behov.

Dei som har foreldreansvaret, er skyldige til å gje barnet forsvarleg oppseding og forsyting. Dei skal syte for at barnet får utdanning etter evne og givnad. Barnet må ikkje bli utsett for vald eller på anna vis bli handsama slik at den fysiske eller psykiske helsa blir utsett for skade eller fare. Dette gjeld òg når valden brukast som ledd i oppsedinga av barnet. Bruk av vald og skremmande eller plagsam framferd eller annan omsynslaus åtferd overfor barnet er forbode.»

Barns rett til beskyttelse og foreldretvister

Barnelova § 60. Førebels avgjerd:

«Retten kan etter krav frå ein part ta førebels avgjerd om kven av foreldra som skal ha foreldreansvaret, om kven barnet skal bu hos fast, og om samværsrett. Slik avgjerd kan gjelde for ei viss tid eller til saka er endeleg avgjort. Retten kan også ta førebels avgjerd før saka er reist, dersom særlege grunnar talar for det. Etter krav frå ein part skal retten i alle høve ta førebels avgjerd dersom det er ein risiko for at barnet blir utsett for vald eller på anna vis handsama slik at den fysiske eller psykiske helsa blir utsett for skade eller fare.

Retten kan samstundes forby den andre av foreldra å kome til den eigedommen eller det bustadhuset der barnet held til. Dersom det ikkje trengst avgjerd straks, skal retten så langt råd er gje den andre høve til å uttale seg.

Når avgjerd er teken før sak er reist, skal retten setje ein frist for å reise søksmål. Fristen kan forlengjast ved avgjerd av dommaren. Er det ikkje teke ut søksmål innan fristen, fell tekne avgjerder bort.

Avgjerdene vert tekne i orskurd. Det er ikkje nødvendig å halde munnleg forhandling på førehand.»

Viser til lovdata for mer informasjon:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7>

Andre aktuelle lover:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100>

Andre aktuelle lover

Lov om barnevernstjenester

§1-1 Formålet med denne loven er:

-å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, -å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstsvilkår.

Straffeloven

Avvergingsplikten ble skjerpet 25.juni 2010, slik at den omfatter den som unnlater å forhindre alvorlige straffbare hendelser. Denne plikten gjelder også i situasjoner der det er mest sannsynlig at handlingen vil bli begått. Plikten gjelder all mishandling i nære relasjoner (innenfor straffeloven 1902 § 139). Den gjelder for private og offentlige personer, taushetsplikt må vike for avvergingsplikten. I den nye straffeloven fra oktober 2015, er den øvre strafferammen for mishandling i nære relasjoner økt fra 3 til 6 år, og for grov mishandling fra 6 til 15 år. Dersom barn er vitne til volden som utøves, skal dette tillegges skjerpende vekt i straffeutmålingen. Avvergeplikten er også hjemlet i helsepersonelloven §31.

§ 219. Den som ved å true, tvinge, begrense bevegelsesfriheten til, utøve vold mot eller på annen måte krenke, grovt eller gjentatt mishandler

- a) sin tidligere eller nåværende ektefelle eller samboer,
  - b) sin eller tidligere eller nåværende ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
  - c) sin slektning i rett oppstigende linje,
  - d) noen i sin husstand, eller
  - e) noen i sin omsorg
- straffes med fengsel inntil 4 år.

Dersom mishandlingen er grov eller fornærmede som følge av handlingen dør eller får betydelig skade på legeme eller helse, er straffen fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om mishandlingen er grov, skal det særlig legges vekt på om den har vart over lang tid og om det foreligger forhold som nevnt i § 232.

Lov om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbar handling m.m. (voldsoffererstatningsloven)

Ved lov av 21. desember 2007 nr. 125 ble voldsoffererstatningsloven § 1 endret slik at hvis et barn opplever vold mot nærstående person, og dette er egnet til å skade barnets trygghet og tillit, har barnet rett til oppreisningserstatning.

Dødsstedsundersøkelse

Ordnningen med frivillig dødsstedsundersøkelse ved brå og uventet død hos barn i alderen 0 - 3 år trådte i kraft 1. november 2010. Det er en obligatorisk plikt for helsetjenesten å gi et slikt tilbud, som Folkehelseinstituttet organiserer.

Riksadvokaten har i rundskriv nr. 2/2011 av 22. juni 2011 gitt instruks for politiets etterforskningsplikt når barn og unge under 18 år som dør plutselig og uventet.

Medvirkning straffes på samme måte:

<https://lovdata.no/dokument/NLO/lov/1902-05-22-10>

Lov om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbar handling m.m.:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2001-04-20-13>

5.

Plikt og ansvar for offentlige ansatte

Barneverntjenesten er gitt et særlig ansvar for å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. For å kunne ivareta dette ansvaret overfor barn som utsettes for vold i familien, er barneverntjenesten avhengig av å motta opplysninger fra andre som kjenner barnets situasjon.

www.helsetilsynet.no/upload/Publikasjoner/rapporter2014/helsetilsynetrapport2_2014.pdf

Opplysningsplikt til barnevernet

Barneverntjenesten er gitt et særlig ansvar for å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. For å kunne ivareta dette ansvaret overfor barn som utsettes for vold i familien, er barneverntjenesten avhengig av å motta opplysninger fra andre som kjenner barnets situasjon.

Etter Barnevernloven § 6-4 har alle offentlig ansatte opplysningsplikt til barneverntjenesten. Plikten gjelder både i situasjoner hvor barneverntjenesten etterspør opplysninger som ledd i sin utredning av en sak etter barnevernloven, men også i situasjoner hvor offentlig ansatte selv oppdager forhold som man mener at barneverntjenesten bør undersøke. Dermed har alle offentlig ansatte en selvstendig opplysningsplikt til barnevernet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt.

Helsepersonell

Opplysningsplikten til barnevernet gjelder også for en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, blant annet helsepersonell (se Helsepersonelloven §33). Meldeplikt til politiet er for helsepersonell både regulert i straffeloven § 139 og i helsepersonelloven §31.

Politi

Agder politidistrikt prioriterer saksfeltet vold i nære relasjoner høyt. Straffesakene etterforskes ved lokal driftsenhet og det er utpekt lokal kontaktperson. Politidistriktets fagkoordinator for vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep kan kontaktes for drøfting av saker. Politiet kan gi informasjon om sikkerhetstiltak. Dette kan feks være tiltak som besøksforbud og/eller voldsalarm. Politiet oppretter sak ved bruk av offentlig påtale når det kommer melding om vold i nære relasjoner. Barnevernet/ barnevernvakten skal alltid varsles når politiet er på slike oppdrag.

Bistand av advokat

Ofre for vold i nære relasjoner vil som regel ha rett til bistand av advokat. En samtale med advokat før innlevering av anmeldelse til politiet er å anbefale. Voldsofre kan søke erstatning fra staten dersom saken er anmeldt. Skjema vil bli utlevert av politiet. [Barn har rett på egen bistandsadvokat.](#)

6.

Sårbare grupper

Barn

Barn som opplever vold i hjemmet opplever den med alle sine sanser. Blant annet gjennom å se den, høre den, se materielle skader og kjenne sin mors/fars redsel. Barn i denne gruppen er i risikozonen for psykologiske og atferdsmessige problemer.

Psykisk vold er vanskelig å avdekke. Det har vært en økning de senere årene av saker med store konflikter mellom skilte foreldre, der barnet er hemmet i sin daglige fungering som en følge av dette. Sakene meldes ofte fra barnehager, skoler, helsesøster eller foreldrene selv. Det er vanskelig å definere graden av psykisk vold overfor barnet.

Erfaringen er at det avdekkes flere saker med psykisk vold.

Barn har behov for spesiell beskyttelse på grunn av sin fysiske og psykiske umodenhet, derfor har de sine egne rettigheter uttrykt i barnekonvensjonen. Barna skal ha rett hjelp til rett tid så vold / overgrep stanses. Små barn har større risiko enn eldre barn for å bli utsatt for fysisk mishandling. Hos spebarn er dødeligheten større ved fysisk mishandling.

Vold og seksuelle overgrep er en del av mange barns hverdag og oppvekst. Barn som utsettes for denne type vold vil kunne preges av disse erfaringene resten av livet. Det er en stor risiko for at barn som eksponeres for vold blir utrygge, og får redusert helse og livskvalitet også i voksen alder.

Barn er uskyldig tredjepart i en voldsutsatt familie. Forskning viser at barn som er vitne til vold, og som lever i konstant redsel for ny vold, kan få depresjon, angst for tap av forelder og angst for at de selv skal bli rammet av volden. De påtar seg ofte vergerollen ovenfor alle i husstanden. Noen barn viser voldsatferd mot andre. Dette kommer ofte til uttrykk som sinne og/eller avmakt. Barn som er vitne til eller utsatt for vold står også i fare for selv å utøve vold som voksen.

Voksne

For to av tre voldsutsatte kvinner er gjerningspersonen et familiemedlem eller en nær bekjent. For menn er gjerningspersonen kjent i halvparten av voldstilfellene.

Kvinner er i større grad enn menn utsatt for den mest alvorlige volden. For mange dreier det seg om vedvarende psykisk og fysisk vold, som del av et omfattende kontroll- og maktregime. Derfor er det fortsatt viktig å ha et særlig fokus på menns vold mot kvinner.

Vold mot barn:

www.hjelptilhjelp.no/Sinneproblemer-og-vold/sliker-barnet-som-er-utsatt-for-vold-hjemme

Bruk av vold i oppdragelsen:

www.nkvts.no/content/uploads/2015/08/vold_oppdragelseminoriteter2.pdf
<http://slideplayer.no/slide/1925964/>

Enhver krenkelse har en sykeliggjørende kraft i seg. Krenkelser fra mennesker som står en nær handler alltid om vold, selv om vold i fysisk forstand er fraværende. Alle former for krenkelser av grenser, enten disse handler om fysisk vold, psykisk mishandling, generell vanskjøtsel eller seksuelle overgrep, forårsaker smerte hos den som blir krenket, særlig viss den krenkede er et barn.

Allmennlege Anna Luise Kirkengen

Voksne som er utsatt for vold i nære relasjoner trenger hjelp til å komme ut av voldelige forhold, hjelp til bearbeiding av traumer, og hjelp til etablering i en ny tilværelse. Det krever at kommunen, i samarbeid med andre eksterne instanser kan bidra med praktisk hjelp og koordinering av nødvendige tiltak.

Eldre

Stortingsmelding 25 (2005-2006) - omsorgsmeldingen, har overgrep mot eldre som et eget tema. Her slås det fast at vold og overgrep mot eldre er en av de mest skjulte former for overgrep. Eldre som er utsatt for overgrep har vanskelig for å bruke hjelpetilbud som krisesenter, helsesøster, sosialtjenesten eller politiet.

Vold mot personer med nedsatt funksjonsevne

I likhet med gruppen eldre, er vold mot personer med funksjonsnedsettelse et skjult problem.

Utviklingshemmede

Mennesker med utviklingshemming er en sårbar gruppe, fordi de har vanskelig for å forsvare seg mot overgrep de utsettes for. Videre kan de ha store utfordringer med å fortelle om overgrepene.

Rusavhengige

Rusavhengige er en sårbar gruppe pga livsførsel. I en undersøkelse gjort av rusklinter i behandling, rapporterer 57 prosent av kvinnene at de er blitt mishandlet før behandlingsstart, 51 prosent av mennene hadde mishandlet sin kjæreste det siste året før behandlingsstart.

Stiftelsen Alternativ til vold(ATV) opplever at mange som søker hjelp for sitt voldsproblem har rusproblemer. Dette støttes av offentlige instanser. Et eksempel er Tyrili-kollektivet(rusbehandling) som viser til meget høy forekomst av utført eller opplevd vold blant sine klienter.

Flyktninger og asylsøkere

Dette er en sammensatt gruppe. Noen kommer fra kulturer hvor oppdragelsesmetoder og sanksjonssystemer kan handle om fysisk avstraffelse og vold. Flyktninger og asylsøkere kan ha bestemte behov i forhold til beskyttelse for vold i nære relasjoner, dette kan dreie seg om temaer knyttet til æresrelatert vold, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap.

Mye tyder på at konsekvensene av vold blir større jo hyppigere den forekommer og jo mer alvorlig episodene er. Mest alvorlig ser det ut til å være når vold forekommer i kombinasjon med andre belastninger i familien, som rus, psykiske lidelser, omsorgssvikt, dårlig økonomi og sosiale vansker. De ulike belastningene ser ut til å forsterke hverandres skadevirkninger

(Unni Marie Heltne – Barn som lever med vold i familien, 2011)

7.

Tilbud og tjenester for voldsutsatte i Songdalen

Tjenester som ikke krever henvisning

Tilbud/tiltak	Telefon/kontakt	Fokusområder
Alarmtelefonen for barn og unge	116111 www.116111.no	Landsdekkende alarmtelefon for barn og unge som opplever rus, vold eller overgrep. Voksne som er bekymret for barn kan også ringe til alarmtelefonen.
Politiet	02800 Ved nød 112 www.politi.no	<p>Politiet i Agder har egen familievoldskordinator skal bidra til samhandling innen egen etat, samt med offentlig og private instanser.</p> <p>I Agder politidistrikt er det et eget team som jobber med saker som omfatter seksuell overgrep.</p> <p>SARA er politiets risikovurderingsverktøy for en individuell og systematisk tilnærming i partnervoldssaker. SARA er et kunnskapsbasert verktøy som strukturert tilnærmer seg risikobildet i partnervoldssaker. SARA avdekker risikofaktorer hos både trusselutøver og trusselsutsatt.</p> <p>Andre tiltak i politiet: Mobil voldsalarm, besøksforbud, adressesperring og rådgiving. Det er ikke et absolutt krav at det foreligger anmeldelse for tildeling av disse sikkerhets-tiltakene.</p>
Legevakt Søgne/Songdalen Hvem skal du ringe når du trenger hjelp? <ul style="list-style-type: none"> • Fastlegen din i åpningstiden • Legevakt 116 117 når fastlegen ikke er tilgjengelig og hjelpen ikke kan vente • 113 når det er akutt og står om liv 	116117 113	For mange voldsofre er legevakten det første møtet med hjelpeapparatet. Legevakten har god erfaring, kompetanse og egne rutiner i mottak av voldsofre og voldsutøvere. Blant annet rettsmedisinsk kontroll med egne rutiner for lagring av bevismateriell. De spør inngående om skader der det er mistanke om voldsutøvelse. Sakene meldes til politi og/eller barneverntjeneste. Legevakten henviser også til andre hjelpeinstanser.
Songdalen legesenter	38185120/116117 http://www.songdalenlegesenter.no/	Fastlegene bistår med hjelp videre til andre instanser.
Barnevernstjenesten for Kristiansand-regionen: Avdelingsleder Søgne/Songdalen	38075930 41017000 https://kristiansand.kommune.no/barnehage-og-skole/barn-og-familie/barneverntjenester/	<p>Saker meldes til barnevernstjenesten når det er mistanke om vold eller annen omsorgssvikt.</p> <p>Samarbeid mellom barnevernvakt og abup/Akutt ambulanset enhet (AAE).</p> <p>Samarbeid mellom bufetat/barnevern/abup spesielt ifht vold i nære relasjoner med barn involvert. Privatpersoner eller offentlige ansatte kan henvende seg til et tverrfaglig og tverretatlig konsultasjonsteam for råd (se Statens barnehus).</p>
Barnevernvakta	38075400/116111/02800 http://barnevernvakten.no/kommuner/kristiansand-kommune	Bistår den kommunale barneverntjenesten på kveldstid, helger og helligdager, i tett samarbeid med politiet. For eksempel ved sikring/hasteflyttinger av barn som trenger beskyttelse.

Tilbud/tiltak	Telefon/kontakt	Fokusområder
Statens Barnehus, avdeling Kristiansand Konsultasjonsteam Konsultasjonsteam i Vest-Agder for særlig sårbare voksne med nedsatt funksjonsevne	99257161 Epost: barnehuset.kristiansand@politiet.no www.statensbarnehus.no/ Konsultasjonsteamet (Bufetat, Agder barne- og familiesenter) tlf: 466 18 115.	Barnesamtaler / tilrettelagt avhør av barn hvor det er mistanke om at fysiske eller seksuelle overgrep har funnet sted. Gir også veiledning til privatpersoner og offentlige ansatte. Team etablert i 2016 for å kunne drøfte mistanke om vold og overgrep mot voksne med utviklingsforstyrrelse.
Enhet for livsmestring -Familiens hus -Oppfølgingsteam	Tirsdag, onsdag, fredag: 38183365. mandag og torsdag: 38183333 94829930 www.songdalen.kommune.no/no/ORGANISASJONI/Livsmestring/	Arbeider etter kommunal lov for helse og omsorgstjenester. Familiens hus er et lavterskeltilbud, og er tverrfaglig sammensatt. Tjenestene som utøves er: jordmor, skolehelsestjeneste, psykisk helse barn-unge og flyktningshelsetjeneste. Familiens hus treffer de fleste barnefamilie i Songdalen. Her er muligheten til stede for å fange opp og bistå familier med behov for hjelp, støtte og veiledning. Familiens hus bistår den voldsutsatte med veiledning, støtte og hjelp i kontakt med andre hjelpeinstanser. Kommunen har terapeuter i opplæring i Sinnemestring-sprogrammet»Brøset modellen. I familiens hus finnes også andre tilbud som er generelt forebyggende for barn og unges psykiske helse. Gir tilbud til voksne som har behov for råd, veiledning, og/ eller psykisk helse- og rusbehandling. Her kartlegges alle man kommer i kontakt med i forhold til om de er utsatt for vold, eller utøver vold. Samarbeider med flere instanser om dette. Bruker individuell plan og ansvarsgrupper som verktøy ved behov for koordinerte tjenester.
Enhet for kultur og inkludering -Forebyggende team -Flyktnings-tjenesten	38183330 www.facebook.com/forebyggendeteam/ 38530890	SLT-koordinator og Forebyggende team skal samarbeide med de øvrige tjenestene i kommunen, andre kommuner, frivillige og politiet om lokale kriminalitetsforebyggende tiltak i aldersgruppen 0-25 år. Teamet ledes av SLT koordinator, og består i tillegg av ungdomsleder, inkluderingskoordinator-flyktning, prosjektansvarlig for LOS og seksuell helse barn/unge. Flyktnings-tjenesten jobber med integrering og bosetting av flyktninger. Er kommunens første kontakt med bosatte flyktninger. De sørger for å tilrettelegge for god integrering og bistår ofte med henvisning videre, dersom det er behov for annen hjelp ifm helseproblematikk av forskjellig omfang.

Tilbud/tiltak	Telefon/kontakt	Fokusområder
-Voksenopplæringen/ Birkelid	90541542 http://www.songdalen.kommune.no/ no/ORGANISASJONI/Kultur/	På oppdrag fra Songdalen kommune har Birkelid opplæringscenter ansvar for tilrettelegging og gjennomføring av norskopplæring og introduksjonsprogram.
Enhet for helse og omsorg Helse og omsorgsjef -Administrasjon -Systemkoordinator/IP koordinator	982 50 788 38 18 33 46 38 18 33 72 905 43 425 www.songdalen.kommune.no/no/ ressurser/TMCore/Temaord/Helse/	Har flere tilbud knyttet til eldre, samt funksjonshemmede og utviklingshemmede blant annet døgninstitusjon, fysio- og ergoterapi, hjemmetjenester, aktivitetstilbud.
Senter mot seksuelle overgrep-agder(SMSO-agder)	38071111 http://smso-agder.no/	SMSO-senteret i Agder er til for alle menn og kvinner som selv har vært utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende. Tilbyr støtte-samtaler og veiledning, samt diverse gruppe tilbud. Det føres ingen journal og den som henvender seg kan være anonym.
Familiekontoret i Vest-Agder	38104310 https://www.bufdir.no/Familie/ Kontor/Kristiansand/	Familievernkontorene tilbyr hjelp i vanskelige familieforhold. Vold i nære relasjoner er et prioritert tema.
Vest Agder krisesenter -kvinner -kvinner i aktiv rus(Babettes hus) -menn	38102200 38102200 91366524 https://kristiansand.kommune.no/ krisesenter	Lavterskel tilbud. Vest-Agder Krisesenter har tilbud til kvinner og menn og deres barn. Tilbudene retter seg mot mennesker som er utsatt for vold, eller trusler om vold fra mennesker i nær relasjon. Volden kan være både fysisk og psykisk. Dette omfatter også seksuell vold, overgrep og voldtekt. Volden og truslene kan være mellom nåværende og tidligere partnere eller kjærester, eller mellom andre familiemedlemmer som søsken, foreldre og barn.
Vern for eldre	800 30 196 www.vernforeldre.no/	Er en nasjonal opprettet telefonkontakt for råd og veiledning.

Tjenester som krever henvisning

Tilbud/tiltak	Telefon/kontakt	Fokusområder
Avdeling for barn og unges psykiske helse(Abup)	03738 38076200 38177400 http://www.abup.no/	Har flere tiltak og alle er i samarbeid med andre instanser. Blant annet: -flerfamiliegruppe for familierapeutisk behandlingstilbud for barn som har vært utsatt for overgrep/vold i nære relasjoner. -utredningsteam ved mistanke om vold og overgrep(se barnehuset) -konsultasjonsteam er et tilbud til førstelinje, for drøfting knyttet til vold og seksuelle overgrep
Ambulant akutt enhet(AAE)		Akutteamet jobber med øyeblikkelig hjelp-saker. Dette er ofte selvmordsvurderinger og andre krisesituasjoner som krever rask kontakt. Vi har et slikt tilbud fra kl. 08.00 – 15.30. Resten av døgnet må legevakten kontaktes. Det er personale på jobb frem til kl. 22.00 (kun i Kristiansand i helgene). Har også samarbeid med barnevernvakta kveldstid.
Poliklinikk		De aller fleste som får et tilbud i Abup møter til oppfølging ved en av våre poliklinikker. I poliklinikkene gis det tilbud om samtaler alene, sammen med foreldrene (eller de som er i foreldres sted), sammen med familien, foreldre alene eller i grupper med andre som har oppfølging i Abup. Poliklinikkene gir tilbud om oppfølging til foreldre og deres barn/ungdom i aldersgruppen 0 – 18 år.
Familieenheten		Tilbud om Familiesamtaler, intensive dager, parsamtaler.
Distrikt psykiatrisk senter(dps) -DPS Solvang -DPS Strømme -Akutt Ambulant Team	38174800 38076300 38125393 www.sshf.no/omoss_/avdelinger_/dps-solvang_	DPS er et tilbud til mennesker med psykiske helseplager. I forbindelse med en behandling av psykiske helseplager avdekkes noen ganger også vold.
Barne, ungdoms og familie direktoratet Barne-ungdoms og familie etaten(bufetat) Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging(RVTS)	https://www.bufdir.no/ 46617900 92694100 http://sor.rvts.no/	Bufetat er kommunens kontakt til det statlige barnevernet. De gir faglig bistand i vanskelig barnevernsaker, bidrar også til å finne lokale løsninger i samarbeid med kommunene i plasseringssaker utenfor hjemmet. RVTS har et særlig ansvar for å bygge opp kompetanse på området og formidle kunnskap til tjenesteapparatet. Det er et RVTS i hver helseregion som har fagteam innen: - vold og seksuelle overgrep - selvmordsforebygging - helseforhold for flyktninger og innvandrere - traumer RVTS vil kunne bidra med kompetanseheving gjennom undervisning, veiledning, konsultasjon og nettverksarbeid på tvers av sektorer, etater og forvaltningsnivåer.
Kommune-overlege/ Medisinsk-faglig rådgiver	http://www.songdalen.kommune.no/no/ORGANISASJONI/Helse/Kommunelege/	Ikke direkte publikumskontakt, men skal bistå kommunen som medisinsk faglig rådgiver, bla i folkehelsearbeidet.

8.

Utfordringer og behov for tiltak

Forslag til nye tiltak og tjenester 2016–2019:

- Et behov for å lage tydeligere rutiner - få av de som ble intervjuet sa at kjente til Songdalens rutiner (questback 2015 i Songdalen)
- Styrke kompetansen hos ansatte
- Styrke samarbeidet mellom instanser i og utenfor kommunen
- Bedre informasjonen og få oversikt over hjelpeinstansene
- Etablere gode rutiner for informasjonsflyt i enkeltsaker eller spesielt kompliserte saker som utfordrer de kommunale tjenestene.
- Flere hjelpetiltak til voldsutøvere, også til voldsutøvere i aktiv rus
- Samarbeide tettere med barnevernstjenesten rundt bekymringsmeldinger
- Styrke tjenestetilbudet for barn som opplever omsorgssvikt
- Etablere lavterskeltilbud
- Utarbeide ett tiltakskort rettet mot bosatte flyktninger
- Etablere tverrfagligteam i samarbeid med politi hvor saker drøftes og melder får tilbakemelding

Tiltaksplan

Målsetting	Tiltak	Ansvarlig	Tidsramme
1. Gi oversikt og agenda	Handlingsplan og praktisk veileder.	SLT-koordinator	Våren 2017
2. Sikre agenda	Lage rutine for bekymring og rutine ved avdekking, legges i compilo, tilgjengelig for alle ansatte, samt tilgjengelig for eksterne samarbeidsparter. Utarbeide rutiner for registrering- slik at man kan få en oversikt over dette mulige helseproblemet.	SLT-koordinator	2016-17
3. Styrke samarbeid	Konsultasjonsteam bestående av aktuelle kommunale kandidater og politi. Benytte individuell plan og ansvarsgruppemøter.	SLT-koordinator begynner dette arbeidet i løpet av vinteren 2016-17	
4. Sikre at ansatte føler seg kompetente til å avdekke vold og vet hva de skal gjøre videre.	Kompetanseheving: Sikre opplæring og kunnskap om symptomer hos barn/unge, voksne/eldre, kjenner til tilbud/hjelp/rutiner. Lage kompetanseplan for denne tematikken.	Enhetsledere	
5. Sikre mulighet for avdekking	Kartlegging av erfaringer med vold som en del av søknad om tjenester. Kartlegge hos utsatte unge, gravide og i helsestasjon. I tillegg til dette sikre at man fortsetter arbeidet med tverrfaglig observasjoner i barnehagene.	Barnehagefaglig ansvarlig, Familiens Hus, Forebyggende Team	
6. Spredning av informasjon	Hjemmesiden med info om «Vold i nære relasjoner». Lenker til ulike instanser, muligens også med info på flere språk. Info og lenker på Songdalens nye hjemmeside for barn og unge.	Enhet for kommunikasjon og service, Enhet for kultur og inkludering	
7. Forebyggende tiltak -universelle -indikative -selektive	Handlingsplan for integreringsarbeidet med bosatte flyktninger/innvandrere som tar opp æresrelatert vold og oppdrager vold. Info på skolene tilpasset alder, tilknyttet psykisk helse/livsmestrings fag. TIBIR/PMTO, samt andre foreldreveiledningskurs som bidrar til praktiske ferdigheter, for eksempel ICDP. Legge lenker på kommunens hjemmeside av forskjellige nasjonale kampanjer.	Enhet for kultur og inkludering, Flyktningtjenesten, Forebyggende Team Familiens hus	
8. Hjelpetilbud- helhetlig og adekvat hjelp	Styrke koordinator-rollen i kommunen, spesifisering av ansvar. Rutinemalen for samarbeid og saksgang legges i Compilo, både for barn og voksne. Behov for tilbud til voldsutøver, ønske om at kommunene skal inngå samarbeid med Alternativ til vold-behandlings og kompetansesenter.	Enhetsledere	
9. Oppfølging og evaluering av handlingsplans tiltak	Handlingsplanen skal være et praktisk styringsredskap for politikere, rådmann og ansatte i utøvende tjeneste, derfor må denne evalueres regelmessig.	Ledelsen	

Ansvarlig for oppfølging av planen

Alle enheter i Songdalen kommune er ansvarlig for oppfølging av planen

Gjennomføringen av planen avhenger av samarbeid med statlige instanser og frivillige organisasjoner. Det er viktig at disse deltar i evalueringsarbeidet. Planen evalueres 2. kvartal 2017, implementere planen i Folkehelseplanen / Kommuneplanen.

Hver enhetsleder har ansvaret for at det kartlegges kompetansebehov blant de ansatte.

Det bør legges frem for administrativ og politisk ledelse, slik at det kan implementeres i økonomiplanleggingen.

«Vold er en hver handling som gjennom at den skremmer, smerter, skader eller krenker søker å påvirke andre.»

(Per Isdal; Meningen med volden, 2003).

9.

Hvor skal jeg melde fra om vold eller mistanke om vold i nære relasjoner?

Barn

All vold mot barn skal meldes til barneverntjenesten eller politiet. Du kan også ringe Alarmtelefonen for barn og unge **116111** om du selv utsettes for vold, eller om du er bekymret for barn eller unge som utsettes for vold. Her vil dine spørsmål bli besvart av personer med fagkompetanse, og som overtar ansvaret dersom det er grunnlag for å handle. Det blir ofte et samarbeid mellom politi og barneverntjeneste, der barn under 18 år er involvert. Vurderinger gjøres av politi og barneverntjeneste i et samarbeid, til beste for den voldsutsatte.

Voksne

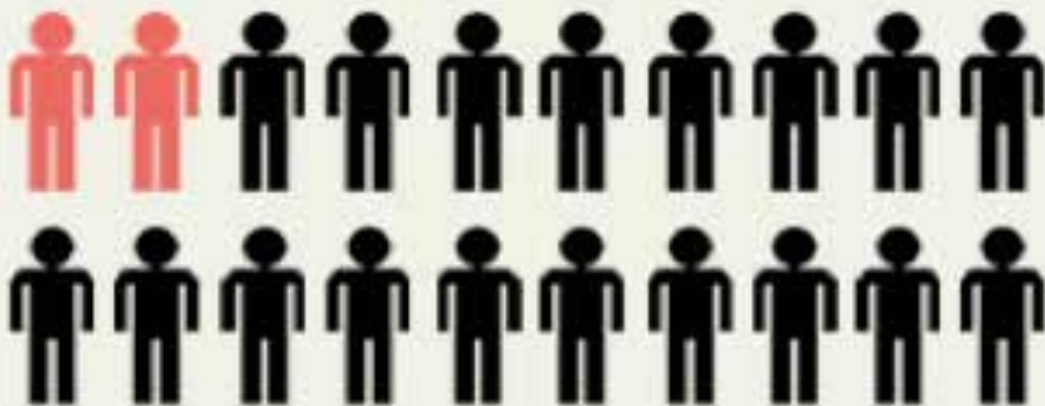
Ved bekymring for at voksne utsettes for vold, ta direkte kontakt med politiet, eller annen offentlig ansatt i hjelpeapparatet, som vil bistå deg videre med å formidle din bekymring.

10%

AV ALLE BARN HAR BLITT
UTSATT FOR VOLD ELLER
OVERGREP

I gjennomsnitt er dette
2 stykker i hver klasse

10.

Kilder

Handlingsprogrammet for Songdalen kommune 2016-20
Formannskapet 09.02. 2010, sak 22/10
Komité for oppvekst 25.10.2011, sak 36/11
Barneverntjenesten For Kristiansandregionen. Retningslinjer for samarbeid i bekymring for at barn er utsatt for vold eller seksuelle overgrep i hjemmet. (nov. 2011).
Lov om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova) 2009
Diverse lovhenvvisninger i teksten
Stortingsprp. nr1 2012.
Regjeringens Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2008-2011)
«Vendepunkt». Veileder for utvikling av kommunale planer
Regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner for 2012.
Handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2008-2011)
Handlingsplanene mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2012)
Stortingsmelding 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening 8 (Omsorgsmeldingen).

IMDis statistikk for arbeid mot tvangsekteskap 2011). volden, 2003
Levekårsundersøkelsen (LKU) 2007 (SSB)
Per Isdal: Meningen med Mossige & Stefansen, 2007: Voldsutsatte barn og unge i Oslo, NOVA Rapport 22/09
Sluttrapport til Helsedirektoratet, prosjekt "Rus & Vold" – et samarbeid mellom Tyrilistiftelsen og Stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) 2011.
Unni Marie Heltne – barn som lever med vold i familien, 2011

Linker

For kommunens ansatte, rutiner i Compilo: <http://login.klos.no/songdalen>

For Innbyggere og andre interesserte:

Vold i nære relasjoner er et viktig satsingsområde for regjeringen. Vold i nære relasjoner har et betydelig omfang og utgjør både et kriminalitets- og folkehelseproblem.

www.regjeringen.no/no/tema/lov-og-rett/vold-i-naere-relasjoner/id2076819/-Justis-og-beredskapsdepartementets-handlingsplan-med-konkrete-tiltak-pa-omradene-forebygging-kunnskap-og-kompetanse-hjelpe-og-behandlingstilbud-straffeforfolging-og-samarbeid-og-samordning
www.regjeringen.no/no/dokumenter/et-liv-uten-vold/id733697/

Redd Barna er en frivillig, medlemsstyrt rettighetsorganisasjon som er partipolitisk og religiøst nøytral. Redd Barna arbeider for et samfunn der alle barns rett til overlevelse, beskyttelse, utvikling og deltakelse innfris i tråd med FNs Barnekonvensjon og andre menneskerettighetskonvensjoner.

www.reddbarna.no

ung.no – er det offentlige informasjonskanal for ungdom. Her finner du informasjon om dine rettigheter, muligheter og plikter

www.ung.no

Alarmtelefonen for barn og unge er en landsdekkende telefon hvor du som barn / ungdom kan ringe direkte, eller hvor andre som bekymrer seg for om et barn eller en ungdom utsettes for vold, overgrep eller omsorgssvikt kan ringe. Telefonen er en akuttlinje. Generelle bekymringer rettes direkte til den lokale barneverntjenesten eller til politiet.

www.116111.no/barn

Du kan ta kontakt med politiet direkte på tlf.nr 02800 eller:

www.politi.no

Seksuelle overgrep mot barn- i denne linken finner du en veileder, spesielt rettet mot hjelpeapparatet, men kan også leses av andre

www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2003/0017/ddd/pdfv/286825-seksuelle_overgrep_mot_barn.pdf

UDI- Utlendingsdirektoratet

www.udi.no/ord-og-begreper/tvangsekteskap/

RVTS –Ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging

<http://rvtsmidt.no/fagfelt/flyktninger-og-helse/aeresrelatertsvold/>

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet:

Nasjonalt kompetanseteam mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse

www.bufdir.no/vold/Krisesentre_incestsentre_og_botilbud_for_utsatt_ungdom/Tvangsekteskap_og_kjonnslemlestelse/

Filmen Sinna mann

www.filmarkivet.no/film/details.aspx?filmid=400198

Ulike tiltak mot mobbing i skolen

www.tidligintervensjon.no/Tema/Barn/Identifisering/Metoder-og-tiltak/Tiltak-mot-mobbing-i-skolen/

www.ung.no/mobbing/2942_Mobbing_p%C3%A5_skolen_-_hva_kan_du_gj%C3%B8re.html

Regjeringens handlingsplan mot voldtekt 2012-2014

www.regjeringen.no/globalassets/upload/jd/dokumenter/planer/handlingsplan_mot_voldtekt_2012-2014.pdf

Eldre over 62 år

Overgrep mot eldre skjer både i private hjem og på institusjoner. Overgrepene kan ha mange former, men som regel er de av psykisk, fysisk, økonomisk eller seksuell karakter.

www.vernforeldre.no/

Vold mot personer med nedsatt funksjonsevne

opplever relasjoner der de er mer eller mindre avhengige av omsorg, assistanse og ivaretagelse av andre personer. Omsorgs- og ansvarspersoner kan være ektefelle og nær familie like gjerne som personer som er ansatt for å ha denne oppgaven.

<http://cpanel44.proisp.no/~eksemrqp/pdf/vold-mot-personer-med-nedsatt-funksjonsevne.pdf>

**DU KAN OGSÅ BESØKE
DISSE NETTSIDENE**

**REDDBARNA.NO
UNG.NO
BUFETAT.NO**

SONGDALEN KOMMUNE

Besøksadresse:
Songdalsvegen 53

Postadresse:
Postboks 53, 4685 Nodeland

Rådhuset åpningstider:
mandag - fredag 07.30 - 15.00

Telefon: 38 18 33 33

E-post:
postmottak@songdalen.kommune.no

www.songdalen.kommune.no

POLITIET

Søgne og Songdalen lensmannskontor

Besøksadresse:
Brennåsmoen 1

Postadresse:
Brennåsmoen 1
4647 Brennåsen

Åpningstider:
mandag – fredag 0930-1500

Telefon: 02800

E-post:
post.agder@politiet.no